

סיכומי ספר העדר לשנת תשל"ב

סיכום התנובות של פרות ספר-העדר בתחלובות,

שהסתיימו בשנת 1971/72

לתנובות התחלתיות נמוכות יחסית, ואילו — אם המקדם קטן, נקודת התורפה היא בהתמדה.

בטבלה מס' 1 (ראה הטבלאות בהמשכו של המאמר) — הסיכומים הארציים של הפרות בספר העדר בהשוואה לשנים קודמות, גיל הפרות, תנובת החלב ואחוז השומן פחותים השנה לעומת אשתקד. כמו כן מעטים במקצת מספר הימים בין המלטה להתעברות ומספר ימי היובש. הודות לצמצום זה בין ימים פתוחים וימי יובש ההפרש בק"ג חמ"ש ליום כלכלה הוא רק 0.1 ק"ג.

השנה יצאו יחסית מעט פרות והפרש הבירור בין הנשארות והיוצאות הוא במקצת יותר גדול, אולם אין הוא מסביר את הירידה בתנובה. השוואה בין מקדמי ההתמדה של מבכירות ופרות הראתה, שהמבכירות מתמידות הרבה יותר מהפרות בתנו-בתן, אחרי 4 חודשי החליבה הראשונים.

בטבלה מס' 2 הסיכומים לפי צורות המימשק השונות, נמצא כי ההתפתחויות שצויינו לעיל מאפיינות את כל צורות המימשק. יש לציין, שהמבכירות במושבים מתמידות פחות בתנובתן מהמבכירות במשקים הקיבוציים. הסתכלות בנתונים של כל משק מראה, שבעדרים עם תנובה גבוהה גם ההתמדה גבוהה, כ-225% אצל המבכירות וכ-195% אצל הפרות. ביחס למספר הימים בין ההמלטה להתעברות קיים הבדל של שבוע ימים בין הקיבוצים והמושבים שחולבים פעמיים לבין הקיבוצים, שחולבים 3 פעמים.

בין סיבות היציאה הגורמים העיקריים הם: עקרות — 6.8%, בירור — 3.2% ודלקות עטין — 2.4%.

הנתונים אצל המבכירות הם בהתאמה 5.5%, 3.6% ו-0.7% ואצל הפרות 7.4%, 2.9% ו-3.3%.

ברענן, שהימ

שנת 1971/72, השלישית במניין, שכל משק קיבל דו"ח לפי השיטה החדשה על ייצור פרותיו. הדו"ח כולל פרות, שסיימו את תחלובתן בין 1.10.71 ועד 30.9.72, והדיווח עליהן נקלט במיכון. להלן מספר הסברים על אופן החישובים:

1. ק"ג חמ"ש — הוא ק"ג חלב מתוקן ל-3.5% שומן, לפי הנוסחה:

$$(\text{ק"ג חלב} \times 0.44) + (\text{גרם שומן} \times 0.016).$$

2. סטיית התקן — היא אומדן השינויים בין הפרות בתוך קבוצת הגיל, ופירושה ששני שליש הפרות הניבו בתחום סטיית תקן אחת מהממוצע, לדוגמא: 20 + 30 ק"ג חלב — פירושם ששני שליש הפרות הניבו בין 17 ל-23 ק"ג חלב. אם בעדר מסוים סטיית התקן גדולה בהרבה מהסיכום הארצי, סימן הוא שיש מקום לבירור בפרות החולבות.

3. ימי היובש מחושבים בשתי שיטות:

א. לגבי פרות שעבורן נקלט בינתיים תאריך ההמלטה העוקבת, מהווים ימי היובש ההפרש המתקבל מהחסרת ימי החליבה מהימים מהמלטה להמלטה;

ב. אצל פרות עבורן טרם נקלט תאריך ההמלטה העוקבת, החישוב הוא: מספר ימים פתוחים + 278 ימי הריון צפויים למעט ימי החליבה.

4. הפרש הבירור — הוא ההפרש בתנובת חמ"ש ב-305 יום, בין הפרות שנשארו בעדר לבין אלה שיצאו. תנובות הפרות שיצאו לפני 305 ימי חליבה חישבון ל-305 יום, לפי מקדמי תיקון.

5. מקדם ההתמדה — חישוב חדש והוא מבטא את תנובת החמ"ש השנתית ביחס לתנובת החמ"ש ב-4 חודשי החליבה הראשונים. משק שתנובתו נמוכה ומקדם ההתמדה גבוה מהממוצע, סימן הוא

סיכום החלטות שהסתיימו בשנת 1971/2 במסגרת 'א' 1.א.א

[illegible]

2. תאריך: 1971/2 חג שמחת תורה

767	2.11	244	14.7	15.6 ^{+3.1}	18.9 ^{+3.6}	218	68	106	314	3.24	201	6252	2.01	9426	מ"מ
454	4.00	235	18.1	17.3 ^{+3.2}	21.6 ^{+3.3}	191	77	106	305	3.12	219	7057	3.02	6370	מ"מ
454	5.00	224	19.2	18.3 ^{+3.5}	22.9 ^{+3.8}	188	78	104	302	3.14	230	7369	4.03	4700	מ"מ
579	7.06	222	27.3	18.3 ^{+3.5}	23.0 ^{+3.8}	185	81	108	304	3.15	233	7435	6.09	7802	מ"מ
518	5.08	226	22.2	17.9 ^{+3.4}	22.5 ^{+3.6}	188	79	106	304	3.13	227	7284	4.11	18872	מ"מ
580	4.09	231	19.7	17.1 ^{+3.5}	21.2 ^{+3.6}	197	75	106	308	3.17	218	6919	4.00	28298	מ"מ
559	4.10	226	22.8	17.2 ^{+3.2}	21.5 ^{+3.5}		77	109	309	3.19	222	7014	4.01	24774	מ"מ
484	4.10	235	23.2	16.7 ^{+3.1}	21.0 ^{+3.4}		79	111	308	3.20	217	6797	4.01	25030	מ"מ

מבלא ט.ש. 3 סוכנים המחלוקות שהסתיימו בשנת 1971/2 במספרים שיהפיקים החולקים פעמיים

ק"מ חמ"ש הפרש בשי	שיעור		פרוט ימ"י-מה-%		כניש		ל"ו בתי		ח"ח		ימ"י		ש"ס		ר"ר		ג"ל		מספר		סוג הפרות
	ג"ל	ימ"י	חלוקה	מסלול	ל"ו חלוקה	חלוקה	חלוקה	חלוקה	חלוקה	חלוקה	חלוקה	חלוקה	חלוקה	חלוקה	חלוקה	חלוקה	חלוקה	חלוקה	חלוקה		
1022	2.10	197	15.2	13.8 ⁺ 3.0	16.9 ⁺ 3.4	214	771	98	303	3.34	176	5315	2.01	1461		מכירות					
594	3.11	216	18.3	15.8 ⁺ 2.8	19.9 ⁺ 2.9	190	76	94	294	3.19	196	6178	3.01	971		המלטה שניה					
461	4.11	201	18.3	16.7 ⁺ 3.4	21.1 ⁺ 3.8	184	79	96	295	3.19	209	6557	4.02	679		" שלישית					
427	7.05	215	25.2	16.7 ⁺ 3.4	21.3 ⁺ 3.8	181	84	105	298	3.14	212	6786	6.08	1011		פרות מבוטאות					
488	5.06	212	20.9	16.4 ⁺ 3.2	20.7 ⁺ 3.5	185	80	98	296	3.17	205	6496	4.09	2661		ס"ח פרות					
640	4.07	208	18.9	15.4 ⁺ 3.1	19.3 ⁺ 3.5	194	76	98	298	3.23	195	6058	3.09	4122		ס"ח 1971/2					
493	4.08	221	23.9	15.6 ⁺ 3.0	19.7 ⁺ 3.4		77	99	299	3.22	198	6169	3.10	3725		ס"ח 1970/1					
528	4.08	229	24.0	15.3 ⁺ 2.9	19.3 ⁺ 3.3		80	99	297	3.21	193	6029	3.11	2976		ס"ח 1969/70					

סוכנים המחלוקות שהסתיימו בשנת 1971/2 במספרים 4 טבלא

886	3.00	200	9.6	13.6 ⁺ 2.7	16.8 ⁺ 3.3	207	771	100	306	3.42	178	5221	2.02	1907		מכירות				
562	4.00	210	12.5	15.3 ⁺ 2.4	19.2 ⁺ 2.6	189	78	97	297	3.34	196	5877	3.03	1585		המלטה שניה				
427	5.01	201	14.1	16.2 ⁺ 2.6	20.3 ⁺ 3.0	186	77	95	295	3.36	206	6148	4.04	1230		" שלישית				
462	7.11	220	20.9	16.2 ⁺ 2.6	20.5 ⁺ 3.0	185	80	103	301	3.33	210	6333	7.02	2518		פרות מבוטאות				
477	6.01	214	16.8	15.9 ⁺ 2.5	20.1 ⁺ 2.9	186	79	99	299	3.34	205	6146	5.04	5333		ס"ח פרות				
547	5.03	211	14.9	15.3 ⁺ 2.6	19.1 ⁺ 3.0	191	77	99	301	3.37	197	5887	4.06	7240		ס"ח 1971/2				
426	5.03	216	17.0	15.3 ⁺ 2.4	19.2 ⁺ 2.8		77	105	305	3.40	201	5962	4.06	6637		ס"ח 1970/1				
401	5.03	225	16.3	15.0 ⁺ 2.4	18.8 ⁺ 2.8		78	106	306	3.42	199	5838	4.06	6451		ס"ח 1969/70				

[illegible]

**מסקנות בעקבות דו"ח המחשב
על נתוני ביקורת החלב ל-1971/72**

זה 8 שנים, שאנו מקבלים דו"חות מפורטים על נתוני ביקורת החלב. למדנו מהם במשך השנים הרבה דברים שלא ידענו לפני כן. יכולנו להוציא מסקנות לגבי הנוהג בעבודתנו, הן במדיניות הטיפוחית הכללית והן בשיטות העבודה והבירור בעדרים. חבל שלא כל מרכזי הרפת וצוותיה בקיבוצים ובעלי עדרים במושבים שביקורת החלב, משתמשים בדו"חות שהם מקבלים מדי שנה, להוצאת מסקנות לגבי המשך עבודתם המעשית. חסרים לנו אנשים בה.מ.ב. ובאגודות ההזרעה, שיבקרו במשקים ויסבירו את הנתונים וידונו עם החברים על מסקנות המתבקשות מהם. חבל שמתבזבז נכס, שהשקענו בו הרבה מחשבה, עבודה וכסף.

בעקבות הדו"ח האחרון, אשר התקבל בחודש זה (ינואר), ברצוני לעמוד על כמה סיכומים כלליים ולהוציא מסקנות לגביהם.

(ראה בעמוד הבא, מבליה 1)

גיל ההמלטה בשני הסקטורים היה גבוה במידה ניכרת. אפשר היה להפחיתו בחודש ולכוון שרוב המבכירות תמליטנה ב-23 חודש. (ראה בהמשך על גיל הרצוי).

תנובת החלב והשומן מושפעים מאוד מה-
מימשק, כפי שהנתונים מראים; בחלקם תוצאה
מחליבה נוספת ביממה. מתבלט — כתמיד —
ההפרש בכשתי עשירות שומן בין שתי צורות
המימשק, שאיננו גנטי.

ההתעברות הנמוכה יותר בעדר הקיבוצי מוצאת את ביטויה בשני נתונים : (א) ביותר „ימים פתור-חיים“, אשר אמנם לא מביאים כל נזק, כי ההתמדה במרוצת התחלובה היא יותר טובה וכן יש פחות ימי יובש ; (ב) ביציאה יותר גדולה ; מהנתונים מסתבר, שכמעט כל ההפרש ביציאה הכללית נגרם מסיבות פוריות (% עקרות).

(ראה מבלה 2 בעמוד הבא)